

## III

*(Prípravné akty)*

## EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

## STANOVISKO EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY

zo 6. apríla 2016

**k návrhu rozhodnutia Rady, ktorým sa stanovujú opatrenia na postupné vytvorenie jednotného zastúpenia eurozóny v rámci Medzinárodného menového fondu****(CON/2016/22)**

(2016/C 216/01)

**Úvod a právny základ**

Európska centrálna banka (ECB) prijala 30. októbra 2015 žiadosť Rady o stanovisko k návrhu rozhodnutia Rady, ktorým sa stanovujú opatrenia na postupné vytvorenie jednotného zastúpenia eurozóny v rámci Medzinárodného menového fondu <sup>(1)</sup> (ďalej len „navrhované nariadenie“).

Právomoc ECB vydať stanovisko je založená na článku 138 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), podľa ktorého s cieľom zabezpečiť postavenie eura v medzinárodnom menovom systéme môže Rada na návrh Komisie a po porade s ECB prijať vhodné opatrenia na zabezpečenie jednotného zastupovania v rámci medzinárodných finančných inštitúcií a konferencií. V súlade s článkom 17.5 prvou vetou rokovacieho poriadku Európskej centrálnej banky prijala Rada guvernérov toto stanovisko.

**1. Všeobecné pripomienky**

- 1.1. Navrhované rozhodnutie vychádza zo správy piatich predsedov <sup>(2)</sup>, ktorá žiada čoraz jednotnejšie vonkajšie zastúpenie hospodárskej a menovej únie (HMÚ), keďže sa HMÚ vyvíja smerom k hospodárskej, finančnej a fiškálnej únii. ECB sa stotožňuje so zámerom postupne posilniť vonkajšie zastúpenie eurozóny v Medzinárodnom menovom fonde (MMF), pričom konečným cieľom je vytvoriť jednu alebo niekoľko konštituencií eurozóny a zabezpečiť, aby eurozóna zastávala spoločné pozície.
- 1.2. ECB v plnej miere podporuje posilnenie koordinácie politiky eurozóny v zmysle článkov 4 a 9 navrhovaného rozhodnutia, ktoré má zásadný význam pre dosiahnutie jednotného vonkajšieho zastúpenia. Hoci v posledných rokoch došlo k zlepšeniu koordinácie, stále je potrebné jej ďalšie posilnenie a skvalitnenie tak, aby to zodpovedalo správe hospodárskych záležitostí eurozóny, ktorá už bola v posledných rokoch posilnená, ako aj očakávanej hlbšej integrácii načrtnutej v správe piatich predsedov.
- 1.3. ECB by chcela zdôrazniť, že na dosiahnutie jednotného a účinného zastúpenia eurozóny v MMF je rozhodujúce, aby všetky zúčastnené strany plne rešpektovali zásadu lojálnej spolupráce. Článok 4 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii (ZEU) v tejto súvislosti vyžaduje, aby sa Únia a členské štáty vzájomne rešpektovali a vzájomne si pomáhali pri vykonávaní úloh, ktoré vyplývajú zo ZEU a ZFEÚ (ďalej spoločne len „zmluvy“). Táto zásada vyžaduje, aby členské štáty prijali všetky opatrenia na zabezpečenie plnenia záväzkov vyplývajúcich zo zmlúv alebo z aktov inštitúcií Únie a neprijali žiadne opatrenie, ktoré by mohlo ohroziť dosiahnutie cieľov Únie. Článok 13 ods. 2 ZEU vyžaduje, aby inštitúcie Únie navzájom v plnej miere spolupracovali.
- 1.4. ECB poznamenáva, že cieľom navrhovaného rozhodnutia je vytvorenie jednotného zastúpenia eurozóny na základe práva Únie bez toho, aby sa zmenila štruktúra členstva v MMF, ktorá je na základe Dohody o Medzinárodnom menovom fonde <sup>(3)</sup> (ďalej len „Dohoda o MMF“) založená na členstve jednotlivých krajín. Pre jednotné zastúpenie eurozóny v MMF v plnom rozsahu by bola potrebná zmena Dohody o MMF, ktorá by umožnila členstvo nadnárodným organizáciám, akou je Únia/eurozóna. ECB poznamenáva, že navrhované rozhodnutie takúto reformu nepredpokladá. Jednotné zastúpenie eurozóny v MMF je preto obmedzené na tie oblasti politiky, pri ktorých boli právomoci prenesené na Úniu.

<sup>(1)</sup> COM(2015) 603 final.

<sup>(2)</sup> Pozri správu piatich predsedov „Dobudovanie hospodárskej a menovej únie“, 22. júna 2015, dostupná na webovom sídle [www.ec.europa.eu](http://www.ec.europa.eu).

<sup>(3)</sup> Články II a III Dohody o MMF.

- 1.5. ECB poznamenáva, že národné centrálné banky v Eurosystéme a Európsky systém centrálnych bánk (ESCB) majú dôležitú úlohu pri zastupovaní svojich krajín v MMF v rámci štruktúry členstva v MMF, ktorá je založená na členstve jednotlivých krajín. V súlade s článkom V ods. 1 Dohody o MMF <sup>(1)</sup> musí každý členský štát určiť inštitúcie, prostredníctvom ktorých bude konať vo vzťahu s MMF. Vo väčšine členských štátov eurozóny sú takými určenými inštitúciami národné centrálné banky <sup>(2)</sup>. Národné centrálné banky navyše zohrávajú dôležitú úlohu pri zastupovaní svojich členských štátov v rozhodovacích orgánoch MMF. Vo väčšine členských štátov eurozóny <sup>(3)</sup> vykonáva guvernér národnej centrálnej banky v Rade guvernérov MMF funkciu guvernéra za danú krajinu, zatiaľ čo v ostatných členských štátoch je guvernér národnej centrálnej banky v Rade guvernérov MMF alternátom guvernéra. V niektorých prípadoch je guvernér národnej centrálnej banky navyše alternátom v Medzinárodnom menovom a finančnom výbore (IMFC). Mnohé národné centrálné banky sú navyše úzko zapojené do výberového konania na výkonných riaditeľov (a alternátov) z ich krajín a v niektorých prípadoch uskutočňujú výber národné centrálné banky.

V súlade s Dohodou o MMF <sup>(4)</sup> určí každý členský štát eurozóny svoju centrálnu banku za deponitára pre všetky prostriedky v držbe MMF denominované v jeho mene. Národné centrálné banky Eurosystému navyše majú v držbe a spravujú zvláštne práva čerpania, ktoré boli pridelené ich krajinám na základe ich účasti v Správe zvláštnych práv čerpania MMF <sup>(5)</sup> a zúčastňujú sa na dobrovoľných obchodných transakciách týkajúcich sa zvláštnych práv čerpania. Národné centrálné banky Eurosystému sa navyše zúčastňujú na pláne finančných transakcií MMF, na základe kvót uskutočňujú platby členských príspevkov v súvislosti s členstvom ich krajín v MMF a, ak je to potrebné a vhodné, poskytujú dobrovoľné úverové linky bilaterálne MMF, ako aj v kontexte všeobecných mechanizmov pôžičiek a nových mechanizmov pôžičiek.

- 1.6. Pokiaľ ide o právo Únie, zmluvy uznávajú úlohu národných centrálnych bánk a ECB vo vzťahu k MMF. Podľa Štatútu Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky (ďalej len „štatút ESCB“) môžu ECB a národné centrálné banky nadviazať vzťahy s medzinárodnými organizáciami, ak je to vhodné, a uskutočňovať s nimi bankové operácie všetkých druhov vrátane pôžičkových a výpožičných operácií <sup>(6)</sup>. Národné centrálné banky sú oprávnené uskutočňovať operácie pri plnení svojich záväzkov voči medzinárodným organizáciám <sup>(7)</sup>. ECB môže držať a spravovať rezervné pozície MMF a zvláštne práva čerpania a tieto aktíva združovať <sup>(8)</sup>. V tejto súvislosti bola ECB určená Výkonnou radou MMF za určeného držiteľa zvláštnych práv čerpania podľa Dohody o MMF <sup>(9)</sup>.
- 1.7. ECB vychádza z toho, že účelom navrhovaného rozhodnutia nie je zmeniť opatrenia, ktoré členské štáty eurozóny prijali za účelom výkonu ich práv a plnenia povinností vyplývajúcich z ich členstva v MMF. ECB pri zohľadnení uvedených obmedzení pripravená prispieť k snahám Rady zabezpečiť jednotné zastúpenie eurozóny vo všetkých orgánoch MMF a zastať si svoju úlohu pri jednotnom zastúpení eurozóny na základe rozhodnutia Rady. Každé opatrenie založené na článku 138 ZFEÚ bude musieť zohľadniť skutočnosť, že rozsah pôsobnosti tohto článku je obmedzený na tie oblasti politiky, pri ktorých boli právomoci prenesené na Úniu a kde ECB a národné centrálné banky nezávisle vykonávajú osobitné právomoci, ktorými boli poverené na základe ZFEÚ a štatútu ESCB <sup>(10)</sup>.

## 2. Konkrétne pripomienky

### 2.1. Nezávislosť Eurosystému

- 2.1.1. Ako už bolo uvedené, cieľ, ktorým je jednotné zastúpenie eurozóny v MMF, sa bude musieť dosiahnuť pri súčasnom rešpektovaní právomocí Eurosystému, najmä podľa článku 127 ZFEÚ, ako aj jeho nezávislosti,

<sup>(1)</sup> Pozri článok V ods. 1 Dohody o MMF, ktorý ustanovuje, že vo vzťahu s MMF musí každá členská krajina konať výhradne prostredníctvom svojej štátnej pokladnice, centrálnej banky, stabilizačného fondu alebo podobných fiškálnych inštitúcií, pričom MMF musí konať vo vzťahu k členom výhradne prostredníctvom tých istých inštitúcií.

<sup>(2)</sup> Pozri napr. Rakúsko: ustanovenia § 1 a § 2 spolkového zákona z 23. júna 1971 o zvýšení kvóty Rakúska v MMF a prevode celej kvóty prostredníctvom Oesterreichische Nationalbank, BGBl. č. 309/1971; Nemecko: článok 3 ods. 2 zákona o Dohode o MMF z 9. januára 1978 (BGBl. 1978 II, s. 13) v znení zmeny podľa článku 298 nariadenia z 31. augusta 2015 (BGBl. I s 1474); Fínsko: § 2 zákona č. 68/1977 o schválení niektorých zmien Dohody o MMF; Slovinsko: § 4 zákona o členstve Slovinskej republiky v Medzinárodnom menovom fonde; Portugalsko: § 1 ods. 1 zákona č. 245/89 z 5. augusta 1989.

<sup>(3)</sup> Tak je tomu napr. v Belgicku, Estónsku, Nemecku, Lotyšsku, Litve, na Malte, v Holandsku, Rakúsku, na Slovensku, v Slovinsku, Fínsku a Portugalsku.

<sup>(4)</sup> Pozri článok XIII odsek 2 písm. a) Dohody o MMF.

<sup>(5)</sup> Pozri článok XVII Dohody o MMF.

<sup>(6)</sup> Pozri článok 23 prvú a štvrtú odrážku štatútu ESCB.

<sup>(7)</sup> Pozri článok 31.1 štatútu ESCB.

<sup>(8)</sup> Pozri článok 30.5 štatútu ESCB.

<sup>(9)</sup> Pozri článok XVII odsek 3 Dohody o MMF.

<sup>(10)</sup> Pokiaľ ide o ECB, mali by sa tiež zohľadniť úlohy, ktorými bola ECB poverená nariadením Rady (EÚ) č. 1024/2013 z 15. októbra 2013, ktorým sa Európska centrálna banka poveruje osobitnými úlohami, pokiaľ ide o politiky týkajúce sa prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami (Ú. v. EÚ L 287, 29.10.2013, s. 63).

najmä podľa článku 130 ZFEÚ a článku 7 štatútu ESCB. Zásada nezávislosti v práve Únie má chrániť Eurosystem pred akýmkoľvek politickým nátlakom tak, aby mohol účinne uskutočňovať ciele a úlohy, ktoré mu boli pridelené, a to prostredníctvom nezávislého výkonu osobitných oprávnení, ktorými disponuje na základe práva Únie <sup>(1)</sup>.

- 2.1.2. Článok 138 ods. 2 ZFEÚ nemôže obmedzovať nezávislosť Eurosystemu. Navrhované rozhodnutie by malo zabezpečiť ochranu nezávislého plnenia úloh a vykonávania právomocí Eurosystemu počas procesu hľadania optimálneho modelu pre organizáciu jednotného vonkajšieho zastúpenia eurozóny v MMF, aby bolo „vhodné“ v zmysle článku 138 ods. 2 ZFEÚ. Hoci sa ciele, úlohy a osobitné právomoci, ktoré sú chránené zásadou nezávislosti Eurosystemu, stále vyvíjajú, najdôležitejšie z nich sú uvedené nižšie.
- 2.1.3. Hlavným cieľom Eurosystemu je udržať cenovú stabilitu (článok 127 ods. 1 prvá veta a článok 282 ods. 2 druhá veta ZFEÚ, článok 2 prvá veta štatútu ESCB). Plnenie tohto cieľa je neoddeliteľne spojené s poskytnutím vysokého stupňa nezávislosti pre Eurosystem, keďže požiadavka ZFEÚ na nezávislosť centrálnych bánk vyjadruje všeobecne uznávaný názor, že hlavný cieľ, ktorým je udržať cenovú stabilitu, dokáže najlepšie zabezpečiť úplne nezávislý systém centrálnych bánk s presne vymedzeným mandátom <sup>(2)</sup>. Podľa článku 282 ods. 1 druhá veta ZFEÚ menovú politiku Únie riadi Eurosystem. V kontexte článku 3 ods. 1 písm. c) a článku 282 ods. 1 druhá veta ZFEÚ nemožno pojem menová politika vykladať v úzkom a technickom zmysle, t. j. že zahŕňa len základnú úlohu Eurosystemu v zmysle článku 127 ods. 2 prvá odrážka ZFEÚ. Takýto reštriktívny výklad nemá žiadne opodstatnenie a nebol ani zamýšľaný. ECB vychádza z toho, že pojem „menová politika“ zodpovedá názvu v tretej časti hlavy VIII kapitola 2 ZFEÚ a preto ho považuje za pojem, ktorý zahŕňa všetky osobitné právomoci, ktoré sa týkajú eura, ako sú uvedené v príslušných ustanoveniach ZFEÚ, konkrétne v článkoch 127 a 128 ZFEÚ <sup>(3)</sup>.
- 2.1.4. Eurosystem sleduje aj sekundárne ciele: bez toho, aby bol dotknutý cieľ cenovej stability, Eurosystem podporuje všeobecné hospodárske politiky v Únii so zámerom prispieť k dosiahnutiu cieľov Únie, ako sú vymedzené v článku 3 ZFEÚ (pozri tiež článok 127 ods. 1 druhá veta ZFEÚ, článok 282 ods. 2 tretia veta ZFEÚ a článok 2 štatútu ESCB). Ciele vymedzené v článku 3 ZFEÚ sú bližšie špecifikované v článkoch 119 až 127 ZFEÚ.
- 2.1.5. Okrem cieľov ustanovených v ZFEÚ Eurosystem navyše prispieva k hladkému uskutočňovaniu politik prijatých príslušnými orgánmi, ktoré sa týkajú obozretného dohľadu nad úverovými inštitúciami a stability finančného systému podľa článku 127 ods. 5 ZFEÚ. Jeho cieľom je zabezpečiť bezpečnosť a zdravie úverových inštitúcií v súvislosti s osobitnými úlohami, ktoré sa týkajú prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami, a ktorými bola ECB poverená Radou na základe článku 127 ods. 6 ZFEÚ. Od novembra 2014 uskutočňuje ECB tieto úlohy v rámci jednotného mechanizmu dohľadu, ktorý pozostáva z ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov. ECB je v tejto súvislosti viazaná požiadavkami na služobné tajomstvo <sup>(4)</sup> a podľa článku 19 nariadenia (EÚ) č. 1024/2013 sa od nej vyžaduje, aby konala nezávisle.

## 2.2. Štatút pozorovateľa pre ECB v MMF

- 2.2.1. ECB je jedinou z inštitúcií Únie uvedených v článku 13 ods. 1 ZFEÚ, ktorej bola priznaná medzinárodná právna subjektivita <sup>(5)</sup>. V súlade s článkami 6.1 a 6.2 štatútu ESCB v oblasti medzinárodnej spolupráce týkajúcej sa úloh, ktorými je poverená ESCB, rozhodne ECB o tom, ako bude ESCB zastupovaný a či sa ECB a s jej súhlasom aj národné centrálné banky môžu zúčastniť na činnosti medzinárodných peňažných inštitúcií. Článok 63 štatútu ESCB ustanovuje, že tieto ustanovenia rešpektujú vhodné opatrenia prijaté Radou podľa článku 138 ods. 2 ZFEÚ na zabezpečenie jednotného zastupovania eurozóny v rámci medzinárodných peňažných inštitúcií a konferencií.

<sup>(1)</sup> Pozri odsek 134 rozsudku Komisia Európskych spoločenstiev proti Európskej centrálnej banke, C-11/00, ECLI:EU:C:2003:395.

<sup>(2)</sup> Pozri prvý odsek časti s názvom „Funkčná nezávislosť“ v kapitole 2 oddiel 2.2.3 Konvergenčnej správy ECB z roku 2014.

<sup>(3)</sup> Pozri odsek 9 stanoviska CON/2003/20 v súvislosti s pojmom „menová politika“ v článku 3 ods. 1 písm. c) ZFEÚ. Keďže štatút ESCB tvorí neoddeliteľnú súčasť zmlúv (článok 51 ZFEÚ), pojem „menová politika“ sa vzťahuje aj na ustanovenia o menovej politike uvedené v štatúte ESCB.

<sup>(4)</sup> Pozri článok 27 nariadenia (EÚ) č. 1024/2013.

<sup>(5)</sup> Pozri článok 282 ods. 3 ZFEÚ, článok 91 štatútu ESCB a článok 8 nariadenia (EÚ) č. 1024/2013. Medzinárodná právna subjektivita ECB je obmedzená na jej funkcie a príslušné ustanovenia zmlúv. V súlade s článkami 6.1 a 6.2 štatútu ESCB o zastupovaní ESCB v oblasti medzinárodnej spolupráce týkajúcej sa úloh, ktorými je poverená ESCB, musí rozhodnúť ECB a ECB a s jej súhlasom aj národné centrálné banky sa môžu zúčastniť na činnosti medzinárodných peňažných inštitúcií. Článok 63 štatútu ESCB ustanovuje, že tieto ustanovenia rešpektujú vhodné opatrenia prijaté Radou podľa článku 138 ods. 2 ZFEÚ na zabezpečenie jednotného zastupovania eurozóny v rámci medzinárodných peňažných inštitúcií a konferencií.

ECB by mala naďalej zohrávať významnú úlohu pri zastupovaní eurozóny v MMF, t. j. úlohu, ktorá v plnom rozsahu zohľadňuje skutočnosť, že Eurosystem nezávisle vykonáva osobitné právomoci, ktorými bol poverený na základe ZFEÚ a štatútu ESCB, rovnako ako ECB vykonáva právomoci, ktorými bola poverená nariadením (EÚ) č. 1024/2013. Súčasťou tejto úlohy by mali byť prinajmenšom práva, ktoré má ECB ako zástupca Eurosystemu v súčasnosti so štatútom pozorovateľa v MMF, t. j. právo obracať sa na orgány MMF a predkladať im písomné stanoviská. Ak by zorganizovanie jednotného vonkajšieho zastúpenia viedlo k rozšíreniu práv eurozóny v MMF, mohlo by byť potrebné ďalšie rozšírenie tejto úlohy. Vzhľadom na to ECB zastáva názor, že cieľ, ktorým je dosiahnutie jednotného zastúpenia eurozóny v MMF, je možné dosiahnuť len pri plnom rešpektovaní účinkov nezávislého výkonu osobitných právomocí ECB v oblasti vonkajšieho zastúpenia. Názory a postoje eurozóny by sa mali starostlivo koordinovať a mali by sa vyjadrovať jednotne. To však znamená, že organizácia jednotného zastúpenia musí v plnom rozsahu zohľadniť interné rozdelenie právomocí a príslušné mandáty rôznych inštitúcií Únie ako aj záruky nezávislosti zakotvené v zmluve, ktorých cieľom je ochrana Eurosystemu pred akýmkoľvek politickým tlakom, aby mohol účinne uskutočňovať ciele, ktoré sa viažu na jeho úlohu.

2.2.2. Ako už bolo uvedené, jednotné zastúpenie by muselo v plnom rozsahu rešpektovať zásadu vzájomnej lojálnej spolupráce inštitúcií Únie (článok 13 ods. 2 ZEÚ). ECB preto očakáva, že Komisia a Rada prispejú k dosiahnutiu cieľa, ktorým je jednotné zastúpenie eurozóny v súlade s mandátom a právomocami Eurosystemu. Predpokladá sa, že takéto jednotné zastúpenie bude rešpektovať zavedenú prax úzkeho zapojenia centrálnych bánk do prípravy spoločných pozícií eurozóny vo vzťahu k rozhodovacím postupom MMF, ako aj účasť národných centrálnych bánk Eurosystemu na týchto postupoch vzhľadom na ich odborné znalosti v oblastiach, v ktorých MMF pôsobí.

2.2.3. ECB má v súčasnosti stále zastúpenie v dvoch orgánoch MMF. Prezident ECB je pozorovateľom v IMFC. Navyše má ECB štatút pozorovateľa vo Výkonnej rade MMF, ak sú predmetom rokovania záležitosti týkajúce sa jej mandátu<sup>(1)</sup>. ECB je prizvaná, aby sa prostredníctvom svojho zástupcu zúčastnila na zasadnutí Výkonnej rady MMF najmä vtedy, ak sa prerokovávajú tieto záležitosti: a) politiky eurozóny v rámci konzultácií s členskými krajinami podľa článku IV; b) dohľad MMF nad politikami jednotlivých členov eurozóny podľa článku IV; c) úloha eurozóny v medzinárodnom menovom systéme; d) svetový hospodársky výhľad; e) správy o globálnej finančnej stabilite; f) svetový hospodársky vývoj a vývoj trhov. ECB je tiež prizvaná, aby sa prostredníctvom svojho zástupcu zúčastnila na zasadnutiach Výkonnej rady MMF k tým bodom programu, ktoré ECB a MMF považujú za vec spoločného záujmu v súvislosti s výkonom ich príslušných mandátov. Štatút pozorovateľa, ktorý má ECB, znamená, že so súhlasom predsedu môže zástupca ECB podať Výkonnej rade MMF ústne alebo písomné vyjadrenia v záležitostiach, ku ktorým bola ECB prizvaná, kým právo vyjadriť sa a prijímať rozhodnutia vo vzťahu k všetkým záležitostiam na fórach MMF patrí len členským štátom.

### 2.3. *Technické pripomienky a navrhované znenie zmien*

V prípade, ak ECB odporúča zmenu navrhovaného rozhodnutia, navrhované znenie príslušných zmien je uvedené spolu s odôvodnením v osobitnom technickom pracovnom dokumente. Technický pracovný dokument je dostupný v anglickom jazyku na webovom sídle ECB.

Vo Frankfurte nad Mohanom 6. apríla 2016

Prezident ECB

Mario DRAGHI

<sup>(1)</sup> Rozhodnutie č. 12925-(03/1) z 27. decembra 2002 v znení rozhodnutí č. 13414-(05/01) z 23. decembra 2004, č. 13612-(05/108) z 22. decembra 2005, a č. 14517-(10/1) z 5. januára 2010.